

також аспектів податкової політики ГАТТ/СОТ та інших міжнародних економічних організацій.

Порівняно з іншими країнами світу розвиток податкової системи України та її інноваційність мають бути спрямовані на пріоритети впровадження інновацій у інституційному середовищі, у взаємовідносинах між суб'єктами податкової системи, впровадження інновацій у способах виявлення податкових ризиків і шахрайства, модернізацію податкового адміністрування для зниження витрат платників податків на дотримання вимог законодавства, що сприятиме розвитку податкової культури держави та бізнесу. Необхідно передбачити можливість отримання доступу до всіх сервісів та послуг ДФС України через електронний кабінет платника податків, ефективне використання ІТ, впровадження реінжинірингу та ризик-менеджменту у роботі суб'єктів податкової системи.

Список використаних джерел

5. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: документ 67-2018-р., чинний, поточна редакція: прийняття від 17 січня 2018 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>.

6. Кількість абонентів зв'язку на 1 січня 2018 року // Офіційний сайт Державної Служби Статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zv/az/az_u/az0118_u.htm.

7. Проект «Модернізація державної податкової служби України – 1» // Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/proekt--modernizatsiya-derj/>.

Колотій Ю.С.,

5 курс, факультет економіки та управління

Науковий керівник - Глухова В.І.,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри «Облік і фінанси»

Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського,
м. Кременчук

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОДАТКУ З ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ З УРАХУВАННЯМ БЮДЖЕТНИХ РИЗИКІВ

Одним із важливих елементів управління бюджетними ризиками є врахування їх під час планування і прогнозування. При прогнозуванні надходжень ПДФО в даний час використовують Методику прогнозування надходжень податку на доходи фізичних осіб, затверджену Наказом Міністерства фінансів України «Про методики прогнозування показників надходжень до бюджету» від 24.12.2010 року №1646. Однак ця методика не враховує можливі бюджетні ризики.

Оскільки ПДФО – найвагоміша складова всіх місцевих бюджетів України, в тому числі й місцевого бюджету м. Кременчука, побудуємо економетричну модель для прогнозування обсягів податкових надходжень та оцінки ризику недовиконання планових показників, запропоновану В. Вітлінським [1]. Модель побудована на основі статистичних даних щодо обсягів щомісячних надходжень ПДФО у м. Кременчук у період за 2006-2016 рр.

Для того, щоб уникнути інфляційного викривлення інформації, необхідно перейти до реальних одиниць виміру. Для переходу до цін грудня 2016 року необхідно всі спостереження ряду помножити на індекс цін.

За допомогою програмного забезпечення «Statistica» побудуємо модель ARIMA для прогнозу податку з доходів фізичних осіб. Модель ARIMA ґрунтується на прогнозуванні значення відповідного економічного показника на час t на підставі значень, які спостерігалися у попередні періоди. У результаті побудови моделі отримано прогнозні значення надходжень ПДФО (табл. 1).

Таблиця 1 Прогнозні значення надходження ПДФО до бюджету м. Кременчука на 2017-2018 рр.

Період	Базовий прогноз	Песимістичний сценарій виконання (-10%)	Оптимістичний сценарій виконання (+10%)
січень 2017	38140,76	32883,10	44239,07
лютий 2017	40961,86	34452,61	48700,94
березень 2017	42277,30	34798,64	51363,21
квітень 2017	45237,84	36518,46	56039,10
травень 2017	41783,10	33133,88	52690,09
червень 2017	43742,74	34118,69	56081,50
липень 2017	47709,30	36639,83	62123,02
серпень 2017	45137,04	34160,32	59640,90
вересень 2017	47092,81	35147,95	63097,08
жовтень 2017	45905,53	33809,73	62328,74
листопад 2017	45385,28	33003,75	62411,81
грудень 2017	50700,38	36420,30	70579,53
січень 2018	43302,54	30269,07	61948,06
лютий 2018	46505,43	31898,36	67801,46
березень 2018	47998,89	32334,66	71251,51
квітень 2018	51360,10	34007,70	77566,53
травень 2018	47437,81	30895,20	72838,03
червень 2018	49662,66	31833,06	77478,56
липень 2018	54166,03	34189,82	85813,80
серпень 2018	51245,66	31868,71	82404,26
вересень 2018	53466,12	32773,28	87224,27
жовтень 2018	52118,15	31502,40	86225,22
листопад 2018	51527,49	30723,59	86418,36
грудень 2018	57561,91	33868,71	97829,91

Визначимо ймовірність можливого недовиконання планових податкових надходжень.

Відповідно до кращих світових практик, зокрема, зазначених у рекомендаціях експертів МВФ [2], прийнятною шириною коридору відхилень прогнозних значень від фактичних є 7–10%, тобто в середньому річний прогноз не має переоцінювати або недооцінювати податкові надходження більш, ніж на 3,5–5%.

Ризик 10% -го недовиконання планового показника за прогнозування на один крок дорівнюватиме:

$$P(x \leq 0,9 x_{\text{пр}}) = 1 - \Phi\left(\frac{0,1}{V}\right), V = \frac{\sigma}{x_{\text{пр}}}, \quad (1)$$

де σ – похибка прогнозу, отримана на базовому інтервалі;
 $x_{\text{пр}}$ – прогнозоване значення податкових надходжень;
 $\Phi(x)$ – функція Лапласа.

Розрахуємо величину ризику щомісячних сумарних надходжень для однокрокового прогнозу. Прогнозована величина щомісячних надходжень для м. Кременчук загалом на 2017 рік $x_{\text{пр}} = 42629,85$ тис. грн. Величина ступеня ризику як ймовірність недоотримання податкових надходжень по м. Кременчук становить:

$$P(x \leq 0,9 x_{\text{пр}}) = 1 - \Phi\left(\frac{0,1}{0,1776}\right) = 1 - \Phi(0,563) = 0,286732 \quad (2)$$

Тобто ймовірність 10%-го недовиконання планового показника податку з фізичних осіб складає 0,286732, або 28,67%.

Таблиця 2

Порівняння прогнозного, планового і фактичного значення ПДФО за 2017 р. за різними сценаріями, тис. грн.

№	Показник	Значення показника
1	Плановий	519163,1
2	Очікуване виконання	519103,0
3	Фактичне виконання	406111,4
4	За базовим прогнозом	534073,934
5	Песимістичний сценарій	415087,261
6	Оптимістичний сценарій	689295,003
7	Відхилення (3-4)	-127963
8	Відхилення (3-5)	-8975,86
9	Відхилення (3-6)	-283184

Отже, можна зробити висновок, що значення ПДФО за песимістичним сценарієм прогнозу надходжень виявився максимально наближеним до фактичних надходжень за 2017 р. (табл. 2), що підтверджує можливість використання даної методики прогнозування ПДФО при формуванні доходів місцевого бюджету м. Кременчука.

Список використаних джерел

1. Вітлінський В. В. Моделювання економіки: Навч. посібник // В. В. Вітлінський. – К.: КНЕУ, 2005. - 408 с.

2. IMF Working Paper Forecasts in Times of Crises Prepared by Theo S. Eicher, David J. Kuenzel, Chris Papageorgiou and Charis Christofides. Отримано з: <https://www.imf.org/~media/Files/Publications/WP/2018/wp1848.ashx>.

Паршивлюк Б.С.,
студент 4-го курсу
Науковий керівник - **Стеценко Н.А.,**
канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Система оподаткування в Україні істотно впливає на формування дохідної частини бюджетів всіх рівнів, які утворюють державну скарбницю країни. Податкова система, що діє в нашій країні, не сприяє ефективному розвитку українського суспільства. У зв'язку з цим виникає гостра потреба у реформуванні системи оподаткування в Україні.

У процесі розбудови ринкового середовища в Україні запровадження значної кількості податків спричинило кризові явища в механізмі розподілу фінансових ресурсів фізичних та юридичних осіб на користь держави. Такі тенденції активізували розвиток інституту приховування прибутку від оподаткування.

Податки є тим інститутом, який забезпечує взаємодію держави та суспільства, виконує фіскальну, регулюючу, стимулюючу, інформаційну функції, значення та змістове наповнення яких трансформується під впливом сучасних соціально-економічних реалій. Сукупність податків і зборів, які нині діють в Україні, є одним з елементів податкової системи. Ці податки та збори визначені у Податковому кодексі України.

У теперішній час сучасна модель бюджетних відносин в Україні характеризується надмірною централізацією податкових надходжень, асиметрією між зобов'язаннями та доходами органів місцевого самоврядування. Тому потрібно оптимально розподіляти надходження між бюджетами різних рівнів, а зараз особливо при умовах реформування бюджетного та податкового законодавства, які спрямовані на бюджетну децентралізацію, яка поступовими кроками розвивається в Україні.

Розподіл між органами влади різних рівнів повинен дотримуватися таких принципів:

- стабільність поділу доходів між рівнями бюджетної системи;
- власні доходи бюджетів мають бути основним ресурсом для ефективної реалізації закріплених за ними видаткових повноважень;